

Різноманітність плазунів

Плазуни відомі з кам'яновугільного періоду і досягли розквіту в мезозойську еру

Клас Плазуни

Ряд Лускаті
4 тис. видів

Ряд
Дзьобоголові
1 вид

Ряд
Крокодили
21 вид

Ряд
Черепахи
220 видів

Сучасні плазуни, розселившись у всі кліматичні регіони нашої планети дали дуже велику різноманітність життєвих форм.

Серед них є наземні, підземні, водні та деревні. До класу Плазуни належать чотири ряди.

Ряд Лускаті - Squamata

Підряд
Справжні
ящірки

Підряд Змії

Підряд
Хамелеони

Ряд Лускаті - найчисельніший ряд плазунів, у яких на поверхні тіла наявні рогові луски і щитки. Це найбільш чисельна і процвітаюча група рептилій.

Вони живуть майже скрізь на суходолі, а окремі види – у прісних водоймах та морях. Його представники розселились по всьому світі. В Україні живе 10 видів.

Підряд Ящірки

Ящірки мають рухливе тіло, що складається з голови, стрункого тулуба та довгого хвоста. Дві пари ніг чітко виділяються на фоні тулуба. Зовнішній покрив ящірок - рогові лусочки, але у деяких видів під ними є кісткові пластини.

Лусочки, що вкривають тіло бувають різних форм: табличні, кільчасті, зерноподібні та інші.

На голові у ящірки розміщені рот та органи чуття. Очі – орган зору, ніздрі – орган нюху, вухо – орган слуху. Барабанна перетинка ящірок не закрита плівкою, а знаходиться на поверхні шкіри або в неглибокому отворі. Ящірка має язик – орган дотику.

Види, що належать до підряду Ящірки

Ящірка прудка

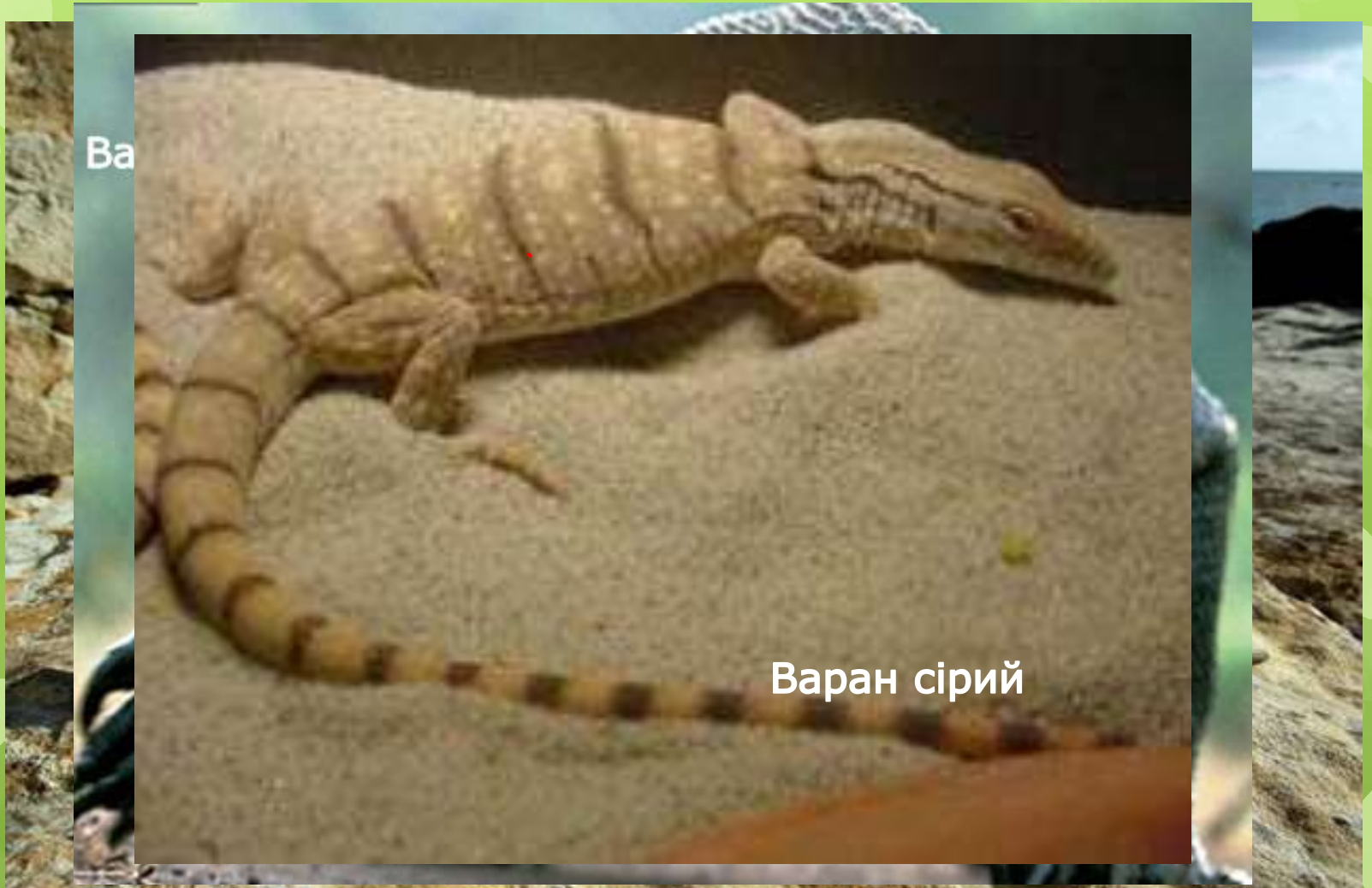
ящірка перлинна

веретільниця

Спосіб пересування ящірки плащоносної

Родина Варани

Ва

Варан сірий

Родина Ігуани

До даної родини належать види:

Галапагоська ігуана

Ігуана в природньому середовищі

Пересування гекона по листку

Рух гекона по стеблу рослини

Різноманітність хамелеонів

Хамелеони в природному середовищі

Підряд Змії

Змії – це група лускатих з видовженим тілом, у яких відсутні кінцівки. Зовні змії дуже схожі на ящірок, але у них немає середнього вуха, грудної клітки та рухливих повік. Змії мають дуже гнучкий хребет. Простота і одноманітність зовнішньої форми тіла обумовлені будовою кісткового скелета, який складається лише з черепа, хребців та ребер. Межі між головою, тулубом та хвостом не помітно. Змії відрізняються від інших тварин відсутністю поясу передніх та поясу задніх кінцівок. Ребра мають дуже важливе значення, оскільки вони замінюють зміям кінцівки. Найважливішою відмінною ознакою від інших видів, у змій є рухливість лицьових кісток, що дають їм змогу заковтувати здобич цілою.

Харчування змії-яйцеїда

Підряд Змії

Змії освоїли різні середовища існування. Більшість видів живе на суходолі, здебільшого в теплих та вологих місцевостях. Змії зустрічаються в пустелях, степах та горах. Окремі види живуть біля річок та озер, гарно плавають та пірнають. А морські змії перейшли до життя у воді, навіть розмножуються, не виходячи на берег шляхом живородіння.

Різноманітність Вужевих змій

Різноманітність родини Пітони

Nedoluzhko A.

Королівський пітон

Родина Аспідові змії

Кобра королівська

Кобра індійська

Різноманітність гадюкових змій

Гадюка степова

Ряд Крокодили - Crocodylia

Крокодили займають особливе положення серед сучасних плазунів, тому, що вони є більш близькими родичами вимерлих динозаврів, яких пережили майже на 60 млн. років, ніж інших рептилій нашого часу. Ряд особливостей організації крокодилів, досконалість нервової, кровоносної та дихальної систем, дозволяє вважати їх найбільш високоорганізованими зі всіх нині живих плазунів. Крокодили мають чотирьохкамерне серце, добре розвинений шлунок. В ньому перетравлюються роги і копита заковтнутих тварин, а з часом можуть перетравитись і шматки заліза.

У крокодилів видовжене тіло вкрите роговими щитками. Це – найбільш високоорганізована група сучасних рептилій, які мають багато пристосувань до напівводного способу життя: плавальні перетинки між пальцями задніх ніг, довгий хвіст, стиснутий з боків, виступаючі над поверхньою голови очі та ніздрі, клапани в ніздрях і в слухових отворах.

З допотопних велетнів цього ряду до нашого часу збереглися лише небагато форм. По своєму загальному вигляду крокодили нагадують ящірок. Вони перевершують всіх рептилій по величині тіла. На спині декількома гребенями розташовані щитки, що змикаються в хвості. Щитки виконують роль панцира. На передніх лапах крокодили мають п'ять пальців, а на задніх чотири. Існує 21 вид крокодилів, які належать до трьох родин. Поширені крокодили в тропічних і субтропічних регіонах.

Ембріональний розвиток крокодила

Ряд Черепахи - Chelonsia

Налічують близько 250 видів сучасних черепах, які виділили у 6 родин: Черепахи кайманові, Черепахи мулові, Черепахи великоголові, Черепахи прісноводні, Черепахи сухопутні, Черепахи морські. Вони поширені головним чином в тропічних і екваторіальних областях. Місця проживання черепах винятково різноманітні - жаркі пустелі, тропічні ліси, гірські схили, озера, річки і болота, культурні землі, узбережжя морів і безкрайні простори океану.

Ряд Черепахи

Черепахи - ряд плазунів з кістковим панцирем – органом пасивного захисту. Він складається з спинного та черевного щитів.

Спинний щит утворений переважно розширеними ребрами, верхніми паростками хребців і кістковими пластинками. Нижній щит складається з черевних ребер, ключиць, груднини. Шийний і хвостовий відділи хребта вільні, інші зрощенні із спинним щитом. Голова розміщена на довгій рухомій шиї. Зубів у черепах немає, їхню функцію виконують рогові чохла. Переважна більшість черепах є рослиноїдними, але зустрічаються хижаки, які живляться медузами, рибою, земноводними. Великого розвитку досягає мускулатура кінцівок, тулубова мускулатура майже зникла. Ріст черепахи триває продовж всього життя.

Пересування черепахи в природному середовищі

Різноманітність сухопутних черепах

Галапагоська черепаха

Родина Морські черепахи

Логгерхерд

Ряд Дзьобоголові – Rhynchosophalia

Дзьобоголові - це ряд плазунів, у яких тіло вкрите зернистими лусочками. До наших часів дожив лише один вид гатерія, який водиться на островах Нової Зеландії.

Досить незграбна і схожа на ігуану тварина. Може досягати в довжину до 75 см. Харчується комахами, зрідка поїдає пташині яйця. Гатерія здатна до регенерації, але хвоста при небезпеці не відкидає.

Гатерія примітивна, оскільки температура її тіла коливається від 6 до 13 градусів. Характерна риса дзьобоголових - третє, тім'яне, «око».

Дякуємо за
перегляд!